

Izveštaj o **prijavi državnim organima** incidenata motivisanih mržnjom prema LGBT+ osobama u Srbiji u periodu od jula 2020. do avgusta 2023. godine

...марко. Не сећам се тачно колико пута ме је ударио али
...ине пута. Полицијски службеник Кулинчевић ме је **шамарао и**
по лицу и глави а по телу ми је прилањао пендрек и гурао ми га је у stomak. Био сам
затечен и ништа нисам успео да кажем. Једном сам **пао од болова** на под и замолио
сам га да престане јер сам **почео да плачем** а он ми је рекао да устанем или ће ме
пребити. Полицијски службеник Кулинчевић је био толико агресиван према мени да
га је његов колега најмање два пута повлачио за униформу да престане. Тај други
полицијски службеници за кога сам касније сазнао да се зове Лучић Милош према
мени није предузимао никакве агресивне радње већ је он шамарао и тукао **[REDACTED]**
[REDACTED]. Сем нас није било других људи у том простору. Тортуре полиције је
трајала око 15 минута. Полицијски службеник Кулинчевић ме је у једном тренутку и
повукао у лице и све време ме је **дсвао и шамарао**. Полицијски службеници су нам
како да изађемо испред тог места и тада су нам тражили личне карте. Ја сам
... део тог места свој пасош

Ana Petrović

Nikola Planojević
Ana Petrović

Prijaviš. I ništa.

Izveštaj o prijavi državnim organima incidenata motivisanih mržnjom prema LGBT+ osobama u Srbiji u periodu od jula 2020. do avgusta 2023. godine

Izdavač:

Udruženje Da se zna!
Radoslava Grujića 3,
11000 Beograd
www.dasezna.lgbt

Autori_ke:

Matija Stefanović
Bojan Lazić
Nikola Planojević
Ana Petrović

Za izdavača:

Matija Stefanović

Tiraž:

300

Prevod:

Milica Gudović

Štampa:

Format print centar

Dizajn i prelom:

Matija Stefanović

Mesto:

Beograd

Januar, 2024.

Publikaciju “Prijavaš. I ništa.” je priredilo Udruženje Da se zna! u okviru projekata podržanih od strane organizacije Ilga Europe. Stavovi izneti u ovom izveštaju ne predstavljaju nužno i stavove organizacije Ilga Europe.

SADRŽAJ

O Da se zna!	4
Tabela skraćenica	5
Rečnik pojmova	6
Uvod	17
Teorijski okvir	20
Pravni okvir	23
Drugi period izveštavanja	26
Tip povrede	29
Izvor	33
Mesto i lokacija	36
Predrasuda	44
Prijava	47
Status prijave policiji	51
Opisi pojedinih slučajeva	54
Slučaj 1 - D. M.	55
Slučaj 2 - EvroPrajd	57
Slučaj 3 - A. S.	59
Slučaj 4 - P. T.	61
Indeks tabela i grafikona	63
Reference	66

O DA SE ZNA!

Udruženje Da se zna! je nastalo 2016. godine sa idejom da stvori efikasniji sistem zaštite od protivpravnog postupanja motivisanog homofobijom i transfobijom, a koji će biti u skladu sa međunarodnim standardima. Sa ovim ciljem na umu, poslednjih sedam godina vršimo monitoring slučajeva zločina iz mržnje i diskriminacije počinjenih nad LGBT+ osobama i pratimo trendove koji oblikuju društvo u kome su zločini iz mržnje i diskriminacija usmerena ka LGBT+ osobama svakodnevnica. Pored toga, posvećeni samo osnaživanju LGBT+ zajednice kroz pružanje pravne i psihološke podrške, kao i kroz kontinuiranu saradnju sa nadležnim institucijama.

TABELA SKRAĆENICA

	ESLJ	Evropski sud za ljudska prava
	ZZD	Zakon o zabrani diskriminacije
	KZ	Krivični Zakonik
	OCD	Organizacija civilnog društva
	ODIHR	Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava
	OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i kooperaciju
	SORI	Seksualna orijentacija, rodni identitet i izražavanje
	SORIPK	Seksualna orijentacija, rodni identitet i izražavanje, polne karakteristike

REČNIK POJMOVA

Aseksualan_a

Pridev koji opisuje osobe koje ne doživljavaju seksualnu privlačnost (aseksualne osobe). Osoba takođe može biti i aromantična, što znači da ta osoba ne doživljava romantičnu privlačnost.

Bifobija

Netolerancija, odbojnost i predrasude prema biseksualnim osobama.

Biseksualnost

Biseksualna osoba je ona koju privlače osobe istog ili drugog rodnog identiteta u fizičkom, emotivnom i romantičnom smislu. Biseksualne osobe tokom života mogu da doživljavaju varijacije u tome koji ih rod i u kojoj meri privlači.

Gej

Pridev koji se koristi za opisivanje osoba koje privlače pripadnici_e istog roda u fizičkom, emotivnom i romantičnom smislu (gej muškarci, gej osobe). Iako se koristi i za žene, za njih je poželjnija upotreba imenice lezbejka (pridev je: lezbejski). Treba izbeći upotrebu prideva „homoseksualan_a”, koji mnogi gejevi i lezbejke smatraju anahronim i uvredljivim.

Govor mržnje

Oblici izražavanja koji su motivisani neprijateljstvom, ili demonstriraju i/ili ohrabruju neprijateljstvo prema određenoj grupi. Pošto govor mržnje može ohrabriti ili pratiti zločine iz mržnje, ova dva koncepta su međusobno povezana.

Uništavanje imovine

Svaki napad usmeren ka uništavanju imovine koji nije opasan po život. To podrazumeva i ispisivanje uvredljivih slogana ili simbola, lepljenje nalepnica ili plakata, grafite ili bilo koju drugu štetu na imovini.

Evidencija incidenata motivisanih mržnjom

U kontekstu beleženja incidenata motivisanih mržnjom ovaj pojam znači da policija ili organizacije civilnog društva vode evidenciju ili zapisnik o svim pretrpljenim i prijavljenim zločinima/incidentima nastalim iz mržnje. To podrazumeva beleženje ključnih informacija koje se odnose na ove incidente, npr. kada se nešto dogodilo i opis događaja.

Dokumentovanje

Pojam dokumentovanja može imati različita značenja u zavisnosti od geografskog konteksta i/ili polja na kojem se primenjuje. Važno je naglasiti da je dokumentovanje proces koji uključuje različite korake, koji mogu varirati u zavisnosti od cilja dokumentovanja. Uopšteno, dokumentovanje je proces organizovanja i klasifikacije prikupljenih podataka tako da su oni dostupni kratkoročno i dugoročno. To podrazumeva kategorizaciju prikupljenih podataka prema određenim kriterijumima (kao što su profil prebroditelja_ki/počinitelja_ki, kategorije incidenata, pokazatelji predrasude). Dokumentovanje čini podatke dostupnim i pruža mogućnosti za

analizu. Analiziranje podataka uključuje obradu statističkih podataka i izradu grafikona i tabela, kako bi rezultati bili što vidljiviji. Dobro dokumentovanje je osnova za dobro izveštavanje i diseminaciju prema relevantnim akterima (državnim organima, evropskim/međunarodnim institucijama, institucijama za ljudska prava itd.), koji mogu preduzeti dalje radnje. Dobro dokumentovanje se može koristiti i za kreiranje efikasnih alatki za zagovaranje ka javnosti, koje za cilj ima promenu stavova.

Zločin iz mržnje

Zločini iz mržnje predstavljaju krivična dela motivisana predrasudama prema određenim zajednicama. Oni se mogu zasnivati, između ostalog, na rodnom identitetu i seksualnoj orijentaciji. Zločin iz mržnje sadrži dva različita elementa:

- to je delo koje predstavlja krivično delo prema krivičnom pravu, bez obzira na motivaciju počinitelja_ke, i
- to je delo pri čijem izvršenju počinitelj_ka postupa na osnovu predrasuda.

Stoga, počinitelj_ka zločina iz mržnje bira prebroditelja_ku na osnovu pripadnosti ili percepcije da prebroditelj_ka pripada određenoj grupi. Tamo gde zločin podrazumeva štetu nad

imovinom, imovina se bira zbog njene povezanosti sa prebroditeljem_kom i može uključivati mesta okupljanja zajednice, vozila ili mesta stanovanja.

Interseks

Sveobuhvatni termin koji se odnosi na sve osobe rođene sa reproduktivnim organima i/ili hromozomima i/ili polnim karakteristikama koji se ne mogu klasifikovati kao isključivo muške ili ženske. Ove varijacije se neretko klasifikuju pod varijacije u polnom razvoju. Treba izbegavati upotrebu anahronog i uvredljivog termina „hermafrodit”. Iako su neki ljudi rođeni kao interseks osobe, oni mogu takođe biti i transrodne osobe. Ovo su odvojene pojave i ne treba ih mešati.

Incidenti motivisani mržnjom

Termin opisuje radnje motivisane predrasudama, koje se kreću od onih koje su samo uvredljive do onih koje predstavljaju krivična dela. Iako incidenti motivisani mržnjom ne uključuju uvek zločine, takvi incidenti često prethode, prate ili pružaju kontekst za zločin iz mržnje.

Kvir

Pridev korišćen od strane osoba čija seksualna orijentacija nije striktno strejt (npr. kvir osobe ili kvir žene) i/ili koje nisu cisrodne. Ove osobe tradicionalne termine kao što su lezbejka, gej i biseksualac_ka vide kao ograničavajuće ili kao previše povezane sa rasprostranjenim kulturološkim konotacijama koje se na njih lično ne odnose. Nekada se ovaj termin smatrao pogrdnim, ali ga je u savremenom kontekstu deo zajednice preuzeo i „pročistio” od negativnih konotacija, ali i dalje nije univerzalno prihvaćen termin unutar LGBT+ zajednice. Kada se na kraju LGBT akronima pojavljuje i Q, to uglavnom označava pojam kvir, mada ređe označava i ljude koji još istražuju i ispituju svoju seksualnost (eng. questioning). Termin „kvir” se u kontekstu ovog izveštaja koristi kao krovni pojam za sve osobe različite seksualne orijentacije od heteroseksualne i različitog rodnog identiteta i izražavanja od cisrodnog, te ga kao takvog u ovom kontekstu treba razlikovati od gore navedene upotrebe.

Lezbejka

Žena koju privlače druge žene u emotivnom, fizičkom i romantičnom smislu.

LGBT+

Akronim za lezbejke, gej, biseksualne, transrodne i sve ostale osobe čija je seksualna orijentacija drugačija od strejt i/ili rodni identitet drugačiji od cisrodnog.

Monitoring

Široki termin koji opisuje aktivno prikupljanje, verifikaciju i korišćenje informacija o ljudskim pravima u određenom vremenskom periodu. Praćenje ljudskih prava uključuje praćenje i prikupljanje informacija o incidentima i događajima (izbori, suđenja, itd.). Monitoring uključuje vremensku komponentu jer se dešava u dužem vremenskom periodu. U kontekstu zločina iz mržnje, svrha monitoringa je dokumentovanje nasilja motivisanog mržnjom i skretanje pažnje vlasti ili međunarodnih organizacija na kršenje ljudskih prava. Na kraju, monitoring ima za cilj da prikupi dovoljno dokaza o zločinima iz mržnje kako bi se ubedila vlast i javnost da nešto treba učiniti kako bi se poboljšalo stanje ljudskih prava ugroženih grupa. Monitoring se vrši i kako bi se osiguralo da se predstavnici_e vlasti pridržavaju zakona, smernica i sporazuma. Takođe, monitoring može prikazati trendove tokom vremena.

Percepcija prebroditelja_ke

Percepcija prebroditelja_ke (ili svedoka_inje) je odlučujući faktor u određivanju da li neki incident treba istražiti kao incident motivisan mržnjom. Nijedna pretpostavka u pogledu nedostatka motivacije kao uzroka incidenta ne bi trebalo da spreči prijavljivanje incidenta kao incidenta motivisanog mržnjom ako prebroditelj_ka ili svedok_inja ukaže na mogućnost takvog sagledavanja. Prebroditelj_ka homofobičnog ili transfobičnog zločina iz mržnje ili incidenta ne mora biti pripadnik_ca kvir zajednice. Na primer, heteroseksualna osoba koja je verbalno zlostavljana pri izlasku iz gej bara ima svako pravo da pomisli da je napad motivisan homofobijom, iako ona sama nije deo kvir zajednice. Odlučujući faktor leži u percepciji prebroditelja_ke ili svedoka_inje.

Pokazatelji predrasude

Kriterijumi koji mogu pomoći stručnjacima za sprovođenje zakona u određivanju da li je neki incident počinjen iz mržnje, odnosno motivisan homo_transfobijom. Ovi kriterijumi nisu sveobuhvatni i svaki slučaj mora biti ispitan u vezi sa konkretnim činjenicama i okolnostima.

Prebroditelj_ka homo_transfobičnog incidenta

Prebroditelj_ka incidenta motivisanog mržnjom je osoba koja je pretrpela bilo kakav incident, koji ne mora predstavljati samo krivično delo, a koji prebroditelj_ka ili bilo koja druga osoba smatraju motivisanim predrasudama ili mržnjom na osnovu njegove_ne seksualne orijentacije, rodnog identiteta i/ili rodnog izražavanja. Termini „prebroditelj_ka” koristiće se u tekstu kao zamena za termin „žrtva” ili „oštećena_i”. Termin „prebroditelj_ka” je izabran kao najverodostojniji prevod engleske reči „survivor” koji se često koristi umesto reči „victim”.

Kroz ovu jezičku izmenu skreće se pažnja na aktivnu ulogu osoba koje su pretrpele nasilje i/ili diskriminaciju u borbi sa posledicama incidenta, koja je u nedovoljnoj meri istaknuta u terminima koji se dominantno upotrebljavaju za osobe koje su pretrpele nasilje i/ili diskriminaciju.

Transfobija

Netolerancija, odbojnost i predrasude prema transrodnim osobama.

Transrodnost

Pojmovi „transrodna osoba” ili „trans osoba” označavaju osobu čiji se rodni identitet ili rodno izražavanje razlikuju od pola koji joj je pripisan po rođenju. Ovaj termin obuhvata raznolikost iskustava u okviru trans zajednice i funkcioniše kao krovni termin za različite vrste trans identiteta, uključujući tu transrodne, transpolne osobe, kros-dresere, rodno kvir (eng. genderqueer) osobe, rodno fluidne, osobe koje se rodno ne konformiraju, osobe koje se poigravaju rodom, arodne, itd.

Fizički napad

- Svaki napad na osobu koji potencijalno može izazvati ozbiljnu fizičku povredu.
- Napad oružjem ili drugim predmetom koji može naneti povrede.
- Svaki fizički napad na osobu ili grupu, koji ne predstavlja pretnju njihovom životu i nije ozbiljan.
- Neuspeli pokušaji napada usled samoodbrane ili bekstva prebroditeljke_a.
- Bacanje predmeta na osobu ili grupe, uključujući i slučajeve kada predmet promaši cilj.

Homofobija

Netolerancija, odbojnost i predrasude prema gejevima i lezbejkama.

Cisrodnost

Pojmovi „cisrodna osoba” ili „cis osoba” označavaju osobu koja nije transrodna, tj. osobu čiji je pol pripisan po rođenju u skladu sa njenim doživljajem svog roda.

Coming out/autovanje

Celoživotni proces prihvatanja svog kvir identiteta i njegovog otkrivanja drugima. Autovana osoba ili osoba koja je aut (eng. out) svoju seksualnu orijentaciju i/ili rodni identitet otvoreno pokazuje u ličnom, javnom i profesionalnom životu.

UVOD

U Srbiji, u kojoj se u proseku na svaka četiri dana dogodi barem jedan incident motivisan homo_transfobijom (Kovačević, Planojević, Transfobija i homofobija u Srbiji | 2022, str. 15), najveći broj takvih incidenata ostane nevidljiv nadležnim organima. Od jula 2020. godine do avgusta 2023. godine Da se zna! je dokumentovao 233 protivpravna akta motivisana homo_transfobijom, od čega je tek 71 bio, pored Da se zna!, prijavljen i nekoj nadležnoj instituciji, što čini manje od trećine (30.47%) ukupnog broja incidenata dokumentovanih u pomenutom periodu.

Budući da su incidenti prijavljeni relevantnim institucijama poput policije i tužilaštva, te time vidljivi za krivično-pravni sistem, posebno značajni, pre svega jer pružaju mogućnost za proučavanje adekvatnosti reakcije tih organa, ovi incidenti će, osim u redovnom godišnjem izveštaju Da se zna!, “Transfobija i homofobija u Srbiji | 2022”, biti analizirani i ovde, kao odvojena i posebna grupa slučajeva.

Analiza će se oslanjati i svoje rezultate porediti sa prethodnom, sličnom analizom koju je Da se zna! objavio u okviru trećeg godišnjeg izveštaja o zločinima iz mržnje prema LGBT+ osobama “Podaci, a ne zvona i praporci 3”. Budući da se ova starija analiza odnosi na period od januara 2017. godine do 30.

juna 2020. godine, nemoguće je uporediti brojke zato što se radi o dva vremenska perioda različite dužine. Moguće je, međutim, upoređivati procenat i na taj način verodostojno zaključiti o eventualnim promenama u stanju stvari.

TEORIJSKI OKVIR

OEBS/ODIHR navodi da se zločin iz mržnje sastoji iz onoga što čini svaki zločin, to jest krivičnog dela, ali i motiva predrasude (ODIHR, Understanding the Needs of Hate Crime Victims), koji ove zločine razlikuje od drugih. Upravo je predrasuda kao motiv za činenje zločina ono što zločine iz mržnje čini težim i ozbiljnijim od drugih jer to znači da je počinitelj_ka ovakvog zločina ciljano izabrao_la svoju metu zbog njenog (stvarnog ili pretpostavljenog) ličnog svojstva, na primer njene SORIPK.

Incidentima motivisanim mržnjom nazivamo zbirno zločine iz mržnje i druge incidente, poput diskriminacije. Kod svih oblika incidenata motivisanih mržnjom su posledice dalekosežnije i kompleksnije od samih posledica koje trpi prebroditelj_ka jer, mada svaka osoba može biti meta zločina motivisanih mržnjom, oni se obično usmeravaju na pripadnike_ce manjinskih grupa, kao što je kvir zajednica, i koriste se kao mehanizmi ugnjetavanja, koji za cilj imaju da uspostavljaju i potvrđuju hijerarhije u određenom društvenom poretku. Istraživanje FRA nam kazuje poražavajuće procenete, koji daju realnu sliku o turobnom položaju LGBT+ osoba u Srbiji. Naime, prema ovom istraživanju, 17% pripadnika_ca kvir zajednice u Srbiji je pretrpelo fizičko nasilje ili seksualno nasilje u prethodnih pet godina, dok je čak 41% pretpelo blaže zlostavljanje u prethodnih godinu dana zbog svoje SORI. Svaka

druga kvir osoba u Srbiji izbegava određena mesta, a 71% istopolnih parova se nikada ne drži za ruke u javnosti zbog straha od incidenata motivisanih mržnjom (FRA, A Long way to the LGBTI Equality, str 26-27, 40-44) . Iz ovoga se jasno vidi da homo_transfobični incidenti nisu puka slučajnost, niti izolovani slučajevi, već posledica sistemske i opšte društvene homo_transfobije.

Kada je reč o prijavljivanju incidenata motivisanih homo_transfobijom nadležnim organima, postoje dve ključne prepreke: faktori koji dovode do toga da slučajevi ne budu prepoznati kao slučajevi sa motivom predrasude, odnosno smanjeno prepoznavanje, i postoje okolnosti koje prebroditelje_ke sprečavaju da slučajeve prijave nadležnim institucijama, odnosno smanjeno prijavljivanje (ODIHR, Preventing and Responding to Hate Crimes: A Resource Guide for NGOs in the OSCE Region). Istražujući slučajeve koji jesu prijavljeni nadležnim institucijama, ali i istražujući (ne)adekvatnost njihove reakcije i ishode prijavljenih slučajeva, ova publikacija namerava da istraži, kako fenomen smanjenog prepoznavanja, tako i smanjenog prijavljivanja i ukaže na uzroke obe ove pojave.

PRAVNI OKVIR

Kada govorimo o incidentima motivisanim homo_transfobijom, najčešće govorimo o slučajevima diskriminacije ili o krivičnim delima.

Zakon o zabrani diskriminacije u Republici Srbiji donet je 2009. godine i ovim zakonom je zabranjena svaka vrsta diskriminacije po bilo kom osnovu. Vlada Republike Srbije usvojila je i Nacionalnu strategiju za ostvarivanje prava žrtava i svedoka krivičnih dela za period od 2020. do 2025. godine i prateći Akcioni plan. Ipak, njihova implementacija je spora i nedovoljno efikasna. Ova Strategija trebalo bi da poboljša položaj prebroditelja_ki i svedoka_inja krivičnih dela, a s obzirom na to da su LGBT+ osobe često prebroditelji_ke različitih krivičnih dela, implementacija ove strategije trebalo bi da omogući bolji položaj prebroditelja_ki koje_i se u krivičnim postupcima najčešće pojavljuju kao svedoci_kinje.

Krivični zakonik Republike Srbije od 2012. godine sadrži novi institut - zločin iz mržnje. Zločin iz mržnje je predviđen članom 54a Krivičnog zakonika. Ovaj član zakona predviđa da, ukoliko je neko krivično delo učinjeno iz mržnje zbog ličnog svojstva oštećenog_e, dakle ukoliko je mržnja bila motiv, to se uzima kao obavezna otežavajuća okolnost prilikom odmeravanja kazne. Nažalost, za 10 godina postojanja ovog člana, u svega 10

presuda su ga sudovi primenili, što se kosi sa realnim podacima i brojem zločina iz mržnje, kojih se, na osnovu podataka kojima raspolaže Da se zna!, događa na desetine svake godine. Razlog leži u nesenzibilisanim javnim tužiocima_teljkama koji_e na početku krivičnog postupka ne prepoznaju da je krivično delo učinjeno iz mržnje, te izostave član 54a Krivičnog zakonika, što za posledicu ima kasnije odsustvo njegove primene od strane suda i blaže kazne za počinitelje_ke krivičnih dela iz mržnje.

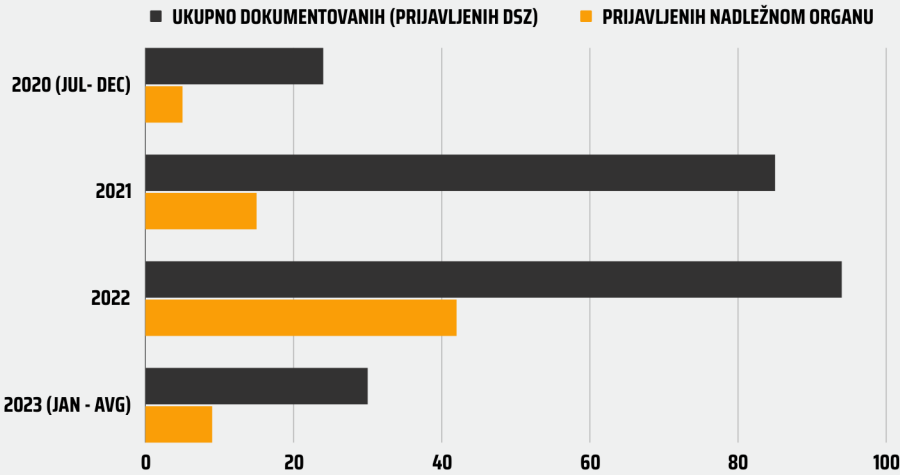
DRUGI PERIOD IZVEŠTAVANJA

Prvi period izveštavanja, kao što je već napomenuto, odnosi se na vremenski period od januara 2017. do juna 2020. godine, dok drugi period obuhvata vremenski period od jula 2020. do avgusta 2023. godine. Posmatrajući drugi period samostalno, ali pogotovo u odnosu na prvi, važno je istaći određene promene koje se uočavaju.

U 2020. godini je Da se zna! dokumentovao 24 incidenta, od čega je 5 (20.8%) prijavljeno nadležnim institucijama. U 2021 je nadležnim institucijama prijavljeno 15 (17.6%) od ukupno dokumentovanih 85 slučajeva. Najveći procenat dokumentovanih incidenata koji su prijavljeni nadležnim organima je zabeležen u 2022. godini, kada je, od ukupno dokumentovanih 94 incidenta, nekoj relevantnoj instituciji prijavljeno čak 42, što čini skoro polovinu odnosno 44.7% slučajeva. Za 2023. godinu procenat incidenata prijavljenih nadležnim organima je 30%, odnosno 9 od 30 dokumentovanih.

GODINA	UKUPNO DOKUMENTOVANIH (PRIJAVLJENIH DSZ)	PRIJAVLJENIH NADLEŽNOM ORGANU	
		BROJ	PROCENAT
2020 (JUL- DEC)	24	5	20.8%
2021	85	15	17.6%
2022	94	42	44.7%
2023 (JAN - AVG)	30	9	30%
UKUPNO	233	71	30.47%

Tabela 1: Uporedni prikaz dokumentovanih i nadležnim organima prijavljenih incidenata za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

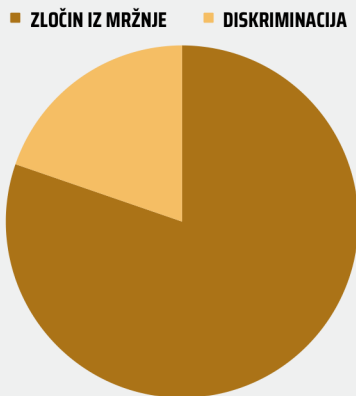
Grafikon 1: Uporedni prikaz dokumentovanih i nadležnim organima prijavljenih incidenata za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

TIP POVREDE

Od analiziranog 71 slučaja, zločini iz mržnje čine 57 (80.3%), a diskriminacija 14 (19.7) slučajeva. Budući da se radi o slučajevima koji su prijavljeni relevantnim institucijama, može se pretpostaviti da se zločini iz mržnje češće prijavljuju nego diskriminacija, verovatno zbog toga što su češće prepoznati od strane prebroditelja_ki kao slučajevi “vredni” prijave. Fizički napadi čine preko polovine, to jest 30 (52.6%) slučajeva zločina iz mržnje, a govor mržnje čini glavninu, to jest 10 (71.4%) slučajeva diskriminacije.

	TIP POVREDE	BROJ	PROCENAT
	ZLOČIN IZ MRŽNJE	57	80.3%
	DISKRIMINACIJA	14	19.7%
	UKUPNO	71	100.0%

Tabela 2: Prikaz incidenata prema tipu povrede za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

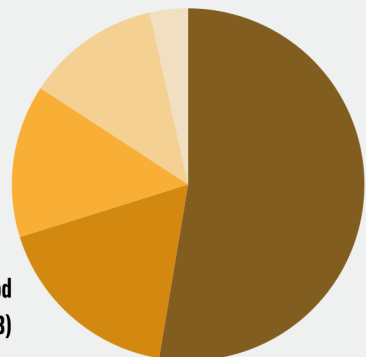

Grafikon 2: Prikaz incidenata prema tipu povrede za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

	ZLOČIN IZ MRŽNJE	BROJ	PROCENAT OD TIPA POVREDE	PROCENAT OD SVIH INCIDENATA	
	FIZIČKI NAPAD	30	52.6%	42.3%	
	PRETNJA	10	17.5%	14.1%	
	UNIŠTAVANJE IMOVINE	8	14.0%	11.3%	
	UZNEMIRAVANJE	7	12.3%	9.9%	
	SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE	2	3.5%	2.8%	

Tabela 3: Prikaz zločina iz mržnje prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

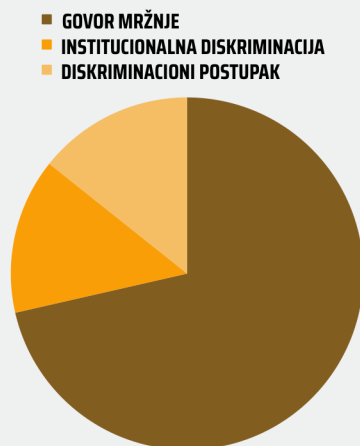
■ FIZIČKI NAPAD ■ PRETNJA
 ■ UNIŠTAVANJE IMOVINE
 ■ UZNEMIRAVANJE
 ■ SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE

Grafikon 3: Prikaz zločina iz mržnje prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

	DISKRIMINACIJA	BROJ	PROCENAT OD TIPA POVREDE	PROCENAT OD SVIH INCIDENATA
	GOVOR MRŽNJE	10	71.4%	14.1%
	INSTITUCIONALNA DISKRIMINACIJA	2	14.3%	2.8%
	DISKRIMINACIONI POSTUPAK	2	14.3%	2.8%

Tabela 4: Prikaz slučajeva diskriminacije prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

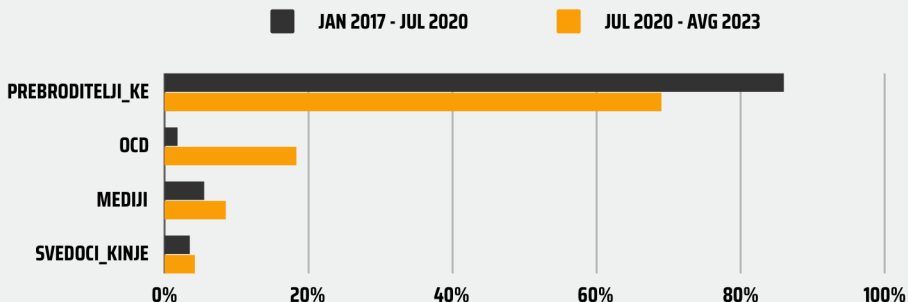
Grafikon 4: Prikaz slučajeva diskriminacije prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

IZVOR

U daleko najvećem broju slučajeva Da se zna! o incidentima prijavljenim relevantnim institucijama saznaje direktno od prebroditelja_ki, što je u čak 49 slučajeva (69%), dok je preko OCD saznao u 13 (18.3%) slučajeva, u šest (8.5%) preko medija i u tri (4.2%) od svedoka.

IZVOR INFORMACIJA	JAN 2017 - JUL 2020	JUL 2020 - AVG 2023	
	PROCENAT	PROCENAT	BROJ INCIDENATA
PREBRODITELJI_KE	86.0%	69.0%	49
OCD	1.8%	18.3%	13
MEDIJI	5.5%	8.5%	6
SVEDOCI_KINJE	3.5%	4.2%	3

Tabela 5 Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema izvoru informacija za dva perioda izveštavanja

Grafikon 5 Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema izvoru informacija za dva perioda izveštavanja

U poređenju sa prethodnim periodom postoji značajno povećanje procenta prijava koje dolaze od drugih OCD, što se može razumeti na više načina. Možemo, sa jedne strane, pretpostaviti da se radi o većem stepenu relevantnosti koju Da se zna! uživa među OCD, te zaključiti da smo u međuvremenu postali prepoznati kao organizacija koja je ključan akter kada je reč o incidentima motivisanim homo_transfobijom, a sa druge strane, možemo pretpostaviti mogući razvitak svesti među osobama iz OCD u našoj zemlji o odgovornosti svedoka_inje da slučaj prijavi relevantnoj organizaciji ili instituciji. U oba slučaja, koji se nipošto međusobno ne isključuju, Da se zna! je prepoznat kao relevantna organizacija, te je važno naglasiti da ovaj porast procenta svakako treba shvatiti kao dokaz o razvoju našeg udruženja. Procenat prebroditelja_ki koji_e samostalno prijavljuju slučajeve je nešto manji, a taj je pad u velikoj meri proporcionalan porastu prijava koje dolaze preko OCD. Ostali procenti se neznatno razlikuju u dva upoređena perioda.

MESTO I LOKACIJA

Incidenti motivisani mržnjom se prijavljuju u urbanim više nego u ruralnim sredinama, što je važno i za prethodni period izveštavanja, od početka 2017. do polovine 2020. Ipak, u poređenju sa prethodnim, u ovom periodu se primećuje skoro triput veći procenat prijava incidenata nadležnim organima u ruralnim sredinama, što verovatno ukazuje na to da se u manjim mestima LGBT+ osobe sada češće ohrabre da nasilje i diskriminaciju prijave nego što je to bio slučaj u prethodnom periodu od 2017. do sredine 2020. godine, a ne da se nasilje u ruralnim sredinama više događa nego ranije.

Ipak, procenat slučajeva prijavljenih u ruralnim sredinama je i dalje mali u poređenju sa procentom stanovništva koje u Srbiji živi u ruralnim sredinama, što je, prema Republičkom zavodu za statistiku, nešto manje od 40%. To znači da se incidenti motivisani mržnjom prema LGBT+ osobama u Srbiji manje dešavaju u ruralnim sredinama ili se u ruralnim sredinama manje prijavljuju relevantnim institucijama.

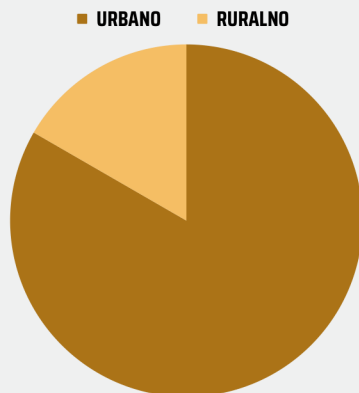
Jedan od najvećih izazova sa kojima se Da se zna! suočava kada je reč o komunikaciji sa kvir zajednicom, njihovom osnaživanju i uopšte dopiranju do što većeg broja kvir osoba u zemlji i regionu jeste upravo dopiranje do kvir osoba koje žive u ruralnim sredinama i manjim mestima. Kao organizacija

stacionirana u Beogradu, za većinu aktivnosti koje sprovodimo uživo smo ograničeni na glavni grad i okolinu i stoga je onlajn prostor ključan za komunikaciju sa kvir osobama u ostatku zemlje, a pogotovo u ruralnim sredinama. Kako broj domaćinstava koja imaju pristup internetu u ruralnim sredinama raste i sada je skoro izjednačen sa brojem u urbanim sredinama (Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u Republici Srbiji, 2023, str 13), Da se zna! može lakše da dopre do osoba koje žive u ruralnim sredinama, ohrabri ih da incidente koje su doživeli prijave nadležnim organima i bude im podrška u tom procesu, čime je moguće objasniti veliki porast incidenata prijavljenih u ruralnim sredinama u drugom periodu izveštavanja.

Kada su u pitanju oblasti i opštine, situacija se neznatno menjala u odnosu na prethodni period izveštavanja. U Beogradu je relevantnim akterima prijavljeno 50 (70.4%) incidenata, u Vojvodini 14 (19.7%), u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji pet (7%), a u Južnoj i Istočnoj Srbiji dva (2.8%).

OBLAST	JAN 2017 - JUL 2020	JUL 2020 - AVG 2023	
	PROCENAT	PROCENAT	BROJ
URBANA	94. %	85.9%	61
RURALNA	5.2%	14.1%	10

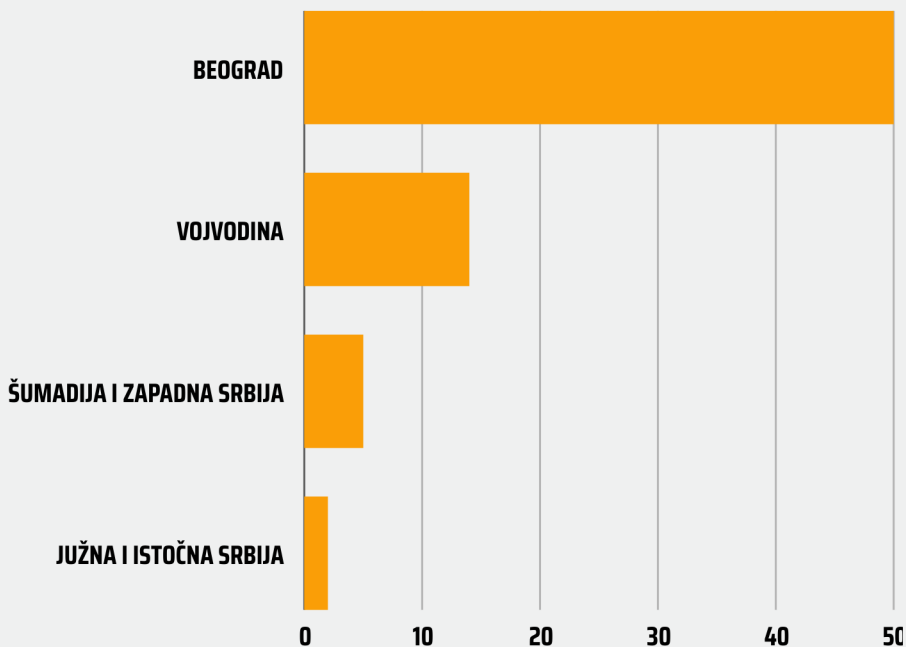
Tabela 6: Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema tipu lokacije za dva perioda izveštavanja

Grafikon 6: Prikaz prijavljenih incidenata prema tipu lokacije za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

	OBLAST	OPŠTINA	JAN 2017 - JUL 2020	JUL 2020 - AVG 2023		
			PROCENAT	PROCENAT	BROJ	
	BEOGRAD		70.2%	70.4%	50	
	JUŽNA I ISTOČNA SRBIJA	UKUPNO	3.6%	2.8%	2	
		PROKUPLJE		2.8%	2	
	ŠUMADIJA I ZAPADNA SRBIJA	UKUPNO	7.2%	7.0%	5	
		MIONICA		1.4%	1	
		KRAGUJEVAC		4.2%	3	
		NOVI PAZAR		1.4%	1	
	VOJVODINA	UKUPNO	19.4%	19.7%	14	
		ZRENJANIN		1.4%	1	
		NOVI SAD		12.7%	9	
		SUBOTICA		1.4%	1	
		INĐIJA		1.4%	1	
		PANČEVO		1.4%	1	
		ŠIMANOVCI		1.4%	1	

Tabela 7: Uporedni prikaz incidenata prema opštini i oblasti za dva perioda izveštavanja

Grafikon 7: Prikaz incidenata prema opštini i oblasti za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

Okolo dve trećine, tačnije 47 (66.2%) incidenata koji su prijavljeni relevantnim organima su se dogodili u javnosti, od čega se 32 (45.1%) dogodilo na otvorenim, a 15 (21.1%) u zatvorenim javnim površinama. U privatnom prostoru se dogodilo sedam (9.9%) incidenata koji su prijavljeni institucijama, od čega se u privatnom smeštaju dogodilo šest (8.5%), a u studentskom domu jedan (1.4%) incident. U medijima i online prostoru se dogodilo 17 (23.9%) incidenata. Ne postoje velika variranja u procentima između dva perioda izveštavanja kada je u pitanju lokacija incidenata.

LOKACIJA		JAN 2017 - JUL 2020		JUL 2020 - AVG 2023			
		PROCENAT	PROCENAT	BROJ			
U JAVNOSTI		63.2%	66.2%	47			
		NA OTVORENOM		45.1%	32		
		U ZATVORENOM		21.1%	15		
		USLUŽNI OBJEKT		7.0%	5		
		RADNO MESTO		4.2%	3		
		JAVNI PREVOZ		1.4%	1		
		INSTITUCIJA		8.5%	6		
			ŠKOLA/FAKULTET		2.8%	2	
			ZDRAV. USTANOVA		1.4%	1	
			POL. STANICA		4.2%	3	
		PRIVATNA SFERA		8.8%	9.9%	7	
	PRIVATNI SMEŠTAJ		8.5%	6			
	ZAJEDNIČKI SMEŠTAJ		1.4%	1			
		STUDENTSKI DOM		1.4%	1		

LOKACIJA		JAN 2017 - JUL 2020	JUL 2020 - AVG 2023	
		PROCENAT	PROCENAT	BROJ
U MEDIJIMA/ ONLINE		17.5%	23.9%	17
	TRADICIONALNI MEDIJI		7.0%	5
	TELEVIZIJA		5.6%	4
	NOVINE (SA IMPRESUMOM)		1.4%	1
	DIGITALNI MEDIJI		15.5%	11
	DRUŠTVENE MREŽE		12.7%	9
	INSTAGRAM		7.0%	5
	FACEBOOK		1.4%	1
	TIKTOK		2.8%	2
	SNAPCHAT		1.4%	1
	VEB SAJT (BEZ IMPRESUMA)		2.8%	2
	KANALI KOMUNIKACIJE		1.4%	1

Tabela 8: Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema lokaciji za dva perioda izveštavanja

PREDRASUDA

Predrasuda kao motiv za činj enje incidenta podrazumeva da počinitelj_ka pretpostavlja ili zna seksualnu orijentaciju i/ili rodni identitet osobe koju bira za svoju metu, te na osnovu stvarne ili pretpostavljene seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta i/ili rodnog izražavanja tu osobu ili grupu osoba targetira za svoj napad. Dok je seksualna orijentacija bila motivacija u čak 58 (81.7%) slučajeva, rodni identitet je bio motivacija u 25 (35.2%), a rodno izražavanje je bilo motivacija u 6 (8.5%) slučajeva. U nekim od ovih slučajeva je postojala predrasuda i na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta i rodnog izražavanja, te procenti prelaze 100%. Bitno je istaći da, iako je seksualna orijentacija prebroditelja_ke daleko najčešći motiv za činj enje incidenta, mora se uzeti u obzir da je transrodnih osoba daleko manje od osoba koje nisu strejt, te da je broj slučajeva u kojima je rodni identitet prebroditelja_ke motivacija za činj enje incidenta u stvari veoma veliki. Ovo možemo razumeti na više načina, koji se međusobno ne isključuju. Možemo zaključiti da su trans osobe posebno ugrožene i da posebno često bivaju targetirane od strane nasilnika, kao i da su transrodne osobe često prebroditelji_ke najsirovijih zločina, koji su stoga češće prepoznati kao “vredni” prijave, a možemo i pretpostaviti da su ovi slučajevi prijavljeni Da se zna! usled poverenja koje je naše udruženje zadobilo unutar trans zajednice tokom prethodnih godina.

	PREDMET PREDRASUDE	BROJ	PROCENAT INCIDENATA
	SEKSUALNA ORIJENTACIJA	58	81.7%
	RODNI IDENTITET	25	35.2%
	RODNO IZRAŽAVANJE	6	8.5%
	UKUPNO	87	VIŠE OD 100%

Tabela 9: Prikaz incidenata prema motivaciji počinitelja_ke za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

PRIJAVA

Od ukupnog broja posmatranih incidenata je 55 (77.5%) prijavljeno policiji, odnosno pravosudnom sistemu, drugim OCD je prijavljeno osam (11.3%), nezavisnim telima 11 (15.5%), od čega čak deset Povereniku za zaštitu ravnopravnosti, koji se, zajedno sa Zaštitnikom građana, ističe kao dosledno saveznička institucija, koja osuđuje svaki vid homo_transfobije i reaguje na nasilje i diskriminaciju prema LGBT+ osobama. Drugim institucijama je prijavljeno pet (7%) incidenata.

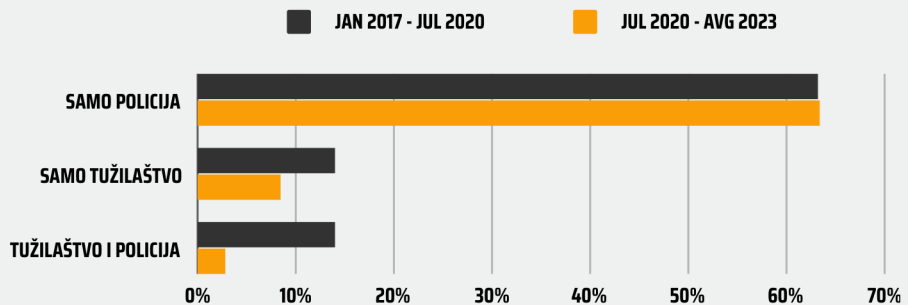
PRIJAVLJENO KOME		BROJ	PROCENAT
POLICIJI/ PRAVOSUDNOM SISTEMU		55	77.5%
DRUGIM OGD		8	11.3%
	BEOGRADSKOM CENTRU ZA LJUDSKA PRAVA	3	4.2%
	PSYCHOLOGICAL INOVATION CENTAR	2	2.8%
	GRUPI IZABILI	2	2.8%
	ZRENJANINSKOM SOCIJALNOM FORUMU	1	1.4%
	BEOGRAD PRAJDU	1	1.4%
NEZAVISNOM TELU		11	15.5%
	POVERENIKU ZA ZAŠTITU RAVNOPRAVNOSTI	10	14.1%
	ZAŠTITNIKU GRAĐANA	1	1.4%
DRUGOM		5	7.0%
	ŠKOLSKOJ UPRAVI	1	1.4%
	UPRAVI STUDENTSKOG DOMA	1	1.4%
	REM-U	1	1.4%
	SAVETU ZA ŠTAMPU	1	1.4%
	ZDRAVSTVENOJ USTANOVI	1	1.4%

Tabela 10: Prikaz incidenata prema nadležnim institucijama kojima su prijavljeni za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

U odnosu na prošli period postoji jednak procenat prijava policiji ali smanjen procenat prijava tužilaštvu. Ovo je zbog toga što, kada dožive incident, prebroditelji_ke opravdano smatraju da incident treba da prijave policiji, a da će policija podneti krivičnu prijavu protiv osumnjičenog_e tužilaštvu, iako to, kako će naredno poglavlje pokazati, nije slučaj u praksi.

	PRIJAVLJENO KOME	JAN 2017 - JUL 2020	JUL 2020 - AVG 2023	
	SAMO POLICIJA	63.2%	63.38%	45
	SAMO TUŽILAŠTVO	14.0%	8.45%	6
	TUŽILAŠTVO I POLICIJA	14.0%	2.82%	2

Tabela 11: Uporedni prikaz incidenata prema prijavi policiji i tužilaštvu za dva perioda izveštavanja

Grafikon 8: Uporedni prikaz incidenata prema prijavi policiji i tužilaštvu za dva perioda izveštavanja

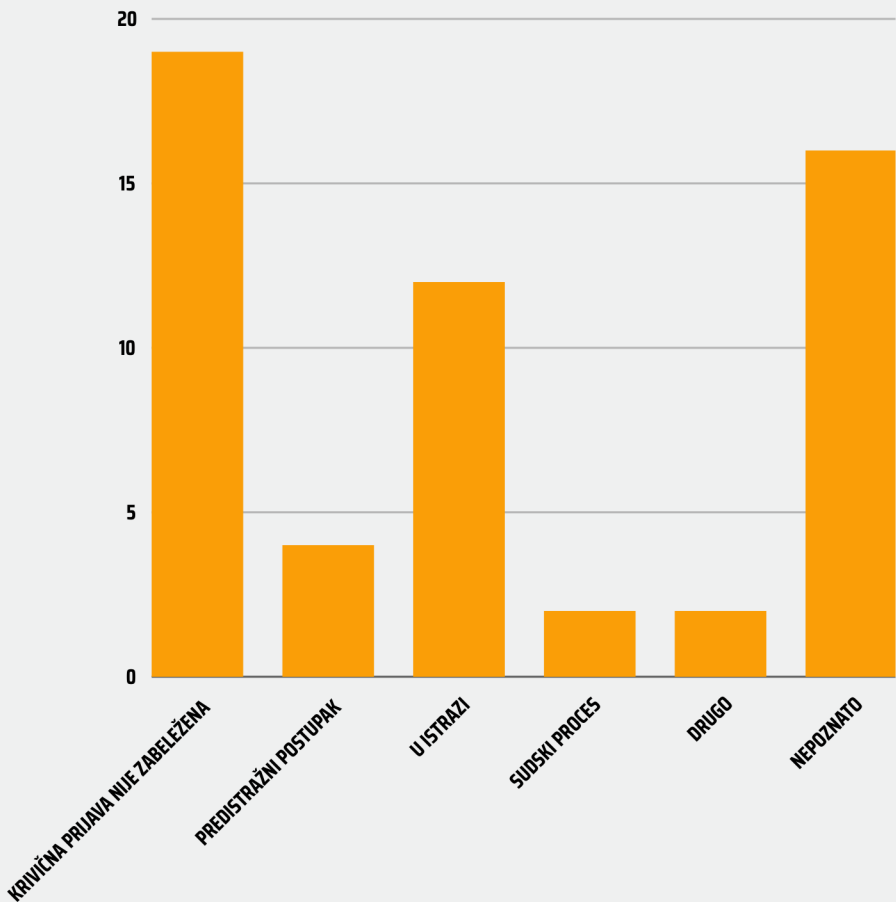
STATUS PRIJAVE POLICIJI / PRAVOSUDNOM SISTEMU

STATUS PRIJAVE POLICIJI / PRAVOSUDNOM SISTEMU		BROJ	PROCENAT
KRIVIČNA PRIJAVA NIJE ZABELEŽENA		19	26.8%
PREDISTRAŽNI POSTUPAK		4	5.6%
U ISTRAZI		12	16.9%
SUDSKI PROCES		2	2.8%
DRUGO		2	2.8%
NEPOZNATO		16	22.5%

Tabela 12: Prikaz incidenata prema statusu prijave policiji / pravosudnom sistemu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

Iz priložene tabele se vide podaci o statusu slučajeva koji su prijavljeni policiji odnosno pravosudnom sistemu, koji najtačnije pokazuju manjak savezništva u policiji, sa kojim se suočava LGBT+ zajednica, pa i otvoreno neprijateljstvo u mnogim slučajevima. Od prijavljenih 55 slučajeva, u čak 19 (26.8%) krivična prijava nije ni zabeležena, a u 16 (22.5%) prebroditelj_ka nema informaciju o statusu slučaja. Ovako poražavajuće statistike jasno pokazuju da policija i pravosudni sistem nisu saveznici LGBT+ zajednici u borbi protiv

homo_transfobije, da neredko ovakve slučajeve ignorišu i time bivaju saučesnici u istim. Najtragičniji od svih jesu slučajevi policijske brutalnosti nad LGBT+ osobama, kojih je u analiziranom periodu bilo nekoliko, a za koje niko nikada nije odgovarao. Neke od njih ćemo detaljno analizirati u narednom poglavlju.

Grafikon 9: Prikaz incidenata prema statusu prijave policiji / pravosudnom sistemu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)

OPISI POJEDINI SLUČAJEVA

D.M.

Prebroditelj D.M. koji živi u gradu u centralnoj Srbiji, maja 2022. godine boravio je u Beogradu sa svojim prijateljem. U jednom trenutku sišao je u podzmeni prolaz ispod Palate “Albanija” u toalet. Nakon nekoliko minuta, njega i drugo lice koje se nalazilo u kabini toaleta su dva policijska službenika Policijske stanice Stari grad Marko Kulinčević i Miloš Lukić, razvaljući kabinu toaleta uz homofobične povike, izbacili iz kabine i brutalno ih pretukli uz najteže uvredljive homofobične uzvike, koje su koristili prilikom fizičkog nasilja. Pretresli su ih i tražili im lične karte, a sve vreme tokom napada su ih vređali i fizički zlostavljali. Lične karte su im bacili na pod i rekli da ih pokupe sa poda. D.M. koga zastupamo mi, Udruženje “Da se zna!”, zadobio je ozbiljne telesne povrede i psihičke posledice konstatovane od strane lekara specijalista. Obratio se Povereniku za zaštitu ravnopravnosti, koji je podneo krivičnu prijavu za zlostavljanje i mučenje protiv dva pomenuta policijska službenika, ali je posle godinu dana krivična prijava odbačena zbog nedostatka dokaza i osnova sumnje.

D.M. se obratio i našem Udruženju, koje je od početka sa njim i u njegovo ime pokrenuli smo više pravnih postupaka. Podneli

smo prijave Sektoru unutrašnje kontrole MUP-a protiv oba nasilnika, ali su prijave odbačene, jer se predmet prebacio na krivični postupak. Pošto je i krivična prijava odbačena, delovalo je da je kraj, odnosno da će i ovaj brutalan homofobični napad ostati neprocesuiran.

Ipak, nakon priloga na N1 televiziji i zahvaljujući zalaganju novinarke Vanje Đurić za ovaj slučaj, Više javno tužilaštvo donelo je odluku u kome nalaže Prvom osnovnom javnom tužilaštvu da ponovo razmotri ceo slučaj, ispita osumnjičene, svedoke i žrtve. Ovaj proces je u trenutku izdavanja ove publikacije i dalje u toku.

EvroPrajd 2022.

Beograd je 2019. godine dobio kandidaturu domaćina EvroPrajda 2022. godine. Pripreme su tekle u najboljem redu i činilo se da će ova manifestacija biti uspešno organizovana, s obzirom na to da je primarno dobila podršku Vlade Republike Srbije, Grada Beograda i drugih državnih institucija.

Ipak, u avgustu 2022. godine krenula je široka kampanja protiv EvroPrajda od strane desničarskih grupa, koja je rezultirala anti-Prajd šetnjama, koje su brojale na hiljade ljudi. Narativ na internetu i u medijima je bio izuzetno negativan prema samom događaju i veliki broj desničarskih stranaka i pokreta, huliganskih i drugih grupa tražio je zabranu EvroPrajda. To se i desilo septembra 2022. godine, nekoliko dana pred sam događaj, kada je Ministarstvo unutrašnjih poslova donelo odluku da zabrani EvroPrajd šetnju zakazanu za 17. septembar 2022. Godine. Ovo je bio prvi put posle deset godina uspešno održavanog Prajda u Beogradu da se vlast odluči na zabranu. Ipak, aktivisti_kinje iz Srbije, regiona i inostranstva, kao i osobe iz zajednice i saveznici_e nisu odustali, izašli su tog dana na ulice i šetali za slobodu i jednakost.

Kao rezultat pojačanog i nesankcionisanog govora mržnje uvek

proističe zločin iz mržnje, pa smo tako samo na dan EvroPrajda 17. septembra 2022. godine evidentirali 14 incidenata motivisanih homofobijom i transfobijom, a u avgustu iste godine, u jeku litija, desničarskih skupova protiv EvroPrajda, TV gostovanja punih govora mržnje prema LGBT+ zajednici, zabeležili smo čak 30 napada motivisanih homo_transfobijom, što znači da je tog meseca u proseku svakog dana barem jedna LGBT+ osoba napadnuta ili bila izložena nasilju. Ono što je bilo dodatno poražavajuće jeste što su napadnuti_e učesnici_e EvroPrajda bili potpuno skrajnuti i niko od nadležnih organa, pre svega policije, nije ni pomenuo da su se napadi na učesnike_ce događali (neki od njih su zadobili teške fizičke i psihičke povrede), već je komunicirano samo kako su policijski službenici koji su bili u kordonima koji su okruživali skup napadnuti od strane huliganskih grupa, a da su učesnici_e bili bezbedni, što je bila čista laž. Do dan danas niko od huligana koji su napadali učesnike_ce EvroPrajda nije procesuiran.

A. S.

A.S. je gej aktivista koji živi u okolini Beograda sa majkom i partnerom. Dok nije živio sa svojim partnerom, nije imao naročite probleme, ali otkad su počeli da žive zajedno, počele su i stalne pretnje i incidenti koje doživljava zbog svoje istopolne veze i seksualne orijentacije. Gotovo svakodnevno na ulici njemu i njegovom partneru se upućuju pretnje, prozivke, podsmesi, a sve zbog njihove istopolne veze. Pretnje se dešavaju na ulici, u javnom prevozu, prodavnici i drugim javnim mestima. Doživljavali su i fizičke incidente i tada su prijavili policiji napade, ali policija nije smatrala ozbiljnim ove slučajeve, te je incidente samo zabeležila, ali nikog nije procesuirala.

Napadi i pretnje su se nastavili, a jedan takav događaj desio se u maju 2023. godine. Tada se A.S. vraćao sa posla i zatekao na poštanskom sandučetu nacrtan sprejem polni organ, zatim ispred ulaznih vrata fleku od razbijenih jaja i isto u drugim delovima kuće. A.S. je odmah pozvao policiju i prijavio napad na kuću, znajući da se verovatno radi o istoj grupi huligana, koja ga već duže vreme uznemirava. Takođe, ovi incidenti su veoma psihički uznemirili i njegovu majku, sa kojom zajedno živi u napadnutoj kući.

Incidenti sa napadom na kuću A.S. se ponavljaju. Policija svaki put izađe na teren, konstatuje napad, ali nikad ne preduzme konkretnu akciju pronalaska i procesuiranja huligana koji ga napadaju. A.S. i njegova majka, kao i njegov partner, i dalje žive u svakodnevnom strahu, plašeći se za svoju bezbednost.

P. T.

P.T. je trans devojka koja živi na jugu Srbije u porodičnoj kući. Nekoliko godina živela je i radila u Beogradu, ali je usled zdravstvenih problema bila prinuđena da prekine radni odnos i preseli se u rodno mesto, u porodični dom. Njen povratak obeležio je početak porodičnog nasilja, psihičkog, a kasnije i fizičkog.

Incident koji je prijavljen našoj organizaciji proistekao je iz situacije porodičnog nasilja, koji je zatim prerastao u slučaj institucionalne diskriminacije. Naime, P.T. je u lokalnoj policijskoj stanici pokušala da prijavi čin porodičnog nasilja koji je upravo doživela. Inspektorka koja je uzimala iskaz se ponašala neprijateljski, otvoreno pokazivala animozitet i sačinila izveštaj pod starim imenom P.T. (iako je P.T. u datom trenutku već tri godine posedovala prilagođena dokumenta njenom rodnom identitetu, te novo ime, kojim se i služi) i to tako da je izveštaj krivo govorio da je P.T. inicirala i izvršila porodično nasilje. Kada je P.T. izrazila neslaganje sa tako sačinjenim izveštajem, inspektorka je počela otvoreno da je vređa i diskriminiše na osnovu rodnog identiteta, u jednom trenutku rekavši: "Tvoja je sreća što je u pitanju fizičko nasilje,

da si moja - ja bih te ubila". P.T. je opomenula inspektorku da će, ukoliko nastavi sa takvim ponašanjem, napraviti snimak svojim mobilnim telefonom i, kada je to pokušala, policijska inspektorka je fizički nasrnula na nju, uhvatila za ruku i tresla, nasilno otela mobilni telefon i ušla u privatne fajlove kako bi obrisala snimke koja je P.T. načinila.

Nakon ovoga, P.T. je otišla kod načelnika lokalne policijske stanice kako bi podnela žalbu na ponašanje policijske inspektorke, na šta je pomenuta inspektorka ušla za njom u kancelariju, fizički je izvukla napolje uz povike: "Nećeš ti ovde da se praviš bitna, nije ti ovo Beograd!"

Uprkos ovako strašnom činu institucionalne diskriminacije i institucionalnog nasilja od strane službenog lica, P.T. je na osnovu netačno sačinjenog izveštaja pozvana od strane tužilaštva da se izjasni kao optužena za iniciranje i vršenje porodičnog nasilja. Da se zna! je besplatno zastupa u ovom postupku i u ovom trenutku čeka se termin za veštačenje.

P.T. i dalje boravi u porodičnom domu zbog nemogućnosti da se zaposli usled zdravstvenih komplikacija. Redovno putuje u Beograd na lekarske konsultacije i preglede. I dalje je izložena psihičkom nasilju u okviru porodičnog stanovanja.

INDEKS TABELA I GRAFIKONA

28	Tabela 1: Uporedni prikaz dokumentovanih i nadležnim organima prijavljenih incidenata za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
30	Tabela 2: Prikaz incidenata prema tipu povrede za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
31	Tabela 3: Prikaz zločina iz mržnje prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
32	Tabela 4: Prikaz slučajeva diskriminacije prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
34	Tabela 5 Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema izvoru informacija za dva perioda izveštavanja		
39	Tabela 6: Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema tipu lokacije za dva perioda izveštavanja		
40	Tabela 7: Uporedni prikaz incidenata prema opštini i oblasti za dva perioda izveštavanja		
42	Tabela 8: Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema lokaciji za dva perioda izveštavanja		
46	Tabela 9: Prikaz incidenata prema motivaciji počinitelja_ke za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
49	Tabela 10: Prikaz incidenata prema nadležnim institucijama kojima su prijavljeni za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
50	Tabela 11: Uporedni prikaz incidenata prema prijavi policiji i tužilaštvu za dva perioda izveštavanja		
52	Tabela 12: Prikaz incidenata prema statusu prijave policiji / pravosudnom sistemu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		

28	Grafikon 1: Uporedni prikaz dokumentovanih i nadležnim organima prijavljenih incidenata za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
30	Grafikon 2: Prikaz incidenata prema tipu povrede za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
31	Grafikon 3: Prikaz zločina iz mržnje prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
32	Grafikon 4: Prikaz slučajeva diskriminacije prema tipu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
34	Grafikon 5 Uporedni prikaz prijavljenih incidenata prema izvoru informacija za dva perioda izveštavanja		
39	Grafikon 6: Prikaz prijavljenih incidenata prema tipu lokacije za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
41	Grafikon 7: Prikaz incidenata prema opštini i oblasti za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
50	Grafikon 8: prikaz incidenata prema prijavi policiji i tužilaštvu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		
53	Grafikon 9: Prikaz incidenata prema statusu prijave policiji / pravosudnom sistemu za drugi period izveštavanja (jul 2020 - avgust 2023)		

REFERENCE

Kovačević, M. i Planojević, N. Transfobija i homofobija u Srbiji | 2022; Beograd, Udruženje Da se zna!, 2023

Kovačević, M. i Planojević, N. Podaci, a ne zvona i praporci 3, Beograd, Udruženje Da se zna!, 2020

ODIHR. Understanding the Needs of Hate Crime Victims, Warsaw: OSCE, 2020

FRA. A Long way to go for LGBTI equality, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020

ODIHR. Preventing and Responding to Hate Crimes: A Resource Guide for NGOs in the OSCE Region, Warsaw: ODIHR, 2009

Zakon o zabrani diskriminacije, Službeni glasnik RS, br. 22/2009.

Nacionalna strategija za ostvarivanje prava žrtava i svedoka krivičnih dela u Republici Srbiji za period od 2020. do 2025. godine, Službeni glasnik RS, br. 30/18

Krivični zakonik, Službeni glasnik RS, br. 85/2005, 88/2005 - ispr. 107/2005 - ispr. 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 i 35/2019

Republički zavod za statistiku, “Ukupan broj stanovnika, po naseljima”, popisni podaci za 2022. godinu, dostupno na: <https://popis2022.stat.gov.rs/sr-cyrl/popisni-podaci-eksel-tabele/>

Republički zavod za statistiku, “Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u Republici Srbiji”, 2023, dostupno na: <https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G202316018.pdf>

